

Sekcja Historii Sztuki*

Do roku 1968 Sekcja Historii Sztuki składała się z dwóch katedr: Katedry Historii Sztuki Kościelnej, kierowanej przez ks. prof. Władysława Smolenia, i Katedry Historii Sztuki Średniowiecznej i Nowożytnej, kierowanej przez prof. Antoniego Maślińskiego. Dla potrzeb Sekcji pracowały również 2 placówki pomocnicze: Zakład Technologii i Konserwacji Teoretycznej – kierowany przez Rudolfa Kozłowskiego i Laboratorium fotograficzne. Od 1969 r., z inicjatywy ówczesnego dziekana Wydziału Nauk Humanistycznych prof. Jerzego Kłoczowskiego, następuje rozbudowa Sekcji, zostają powołane nowe katedry: Katedra Historii Sztuki Starożytnej i Archeologii Klasycznej (1969), Katedra Historii Sztuki Średniowiecznej (1970), Katedra Historii Sztuki Nowożytnej (1971), Katedra Historii Sztuki Nowoczesnej (1971). Jako ostatnie utworzone zostały: Katedra Historii Doktryn Artystycznych (1981) i Katedra Kultury Artystycznej (1986).

Liczba pracowników naukowych w roku akad. 1991/92: profesorów – 2, docentów – 2, adiunktów – 8, st. asystentów i asystentów – 5.

I. Katedra Historii Sztuki Starożytnej i Archeologii Klasycznej

Katedra została erygowana w 1969 r. Wcześniej akt ten poprzedzały zajęcia ze sztuki starożytnej prowadzone przez prof. Rajmunda Gostkowskiego. Od 1969 do 1992 r. kierownikiem Katedry była prof. Barbara Filarska. W 1992 r. kuratorem Katedry została dr hab. J. Kuczyńska. Kierunki prowadzonych badań w Katedrze to: 1) topografia i architektura miasta Rzym w okresie republiki, 2) kościoły Armenii na tle architektury starożytnego Wschodu, 3) architektura i sztuka pierwszego tysiąclecia na Zachodzie, 4) ikonografia wczesnochrześcijańska.

Prof. B. Filarska jest autorem dwóch podręczników: *Początki architektury chrześcijańskiej* (Lublin 1983), *Początki sztuki chrześcijańskiej* (Lublin 1986) oraz przygotowała do druku trzeci poświęcony architekturze sakralnej V w. na Zachodzie. Ponadto kierownik Katedry położył ogromne zasługi w procesie badań nad początkami architektury i sztuki chrześcijańskiej w ośrodkach naukowych kraju: PAN – wprowadzenie do tematyki obrad Komitetu Nauk o Kulturze Antycznej, którego członkiem jest od 1976 r.; ATK – organizacja Katedry Archeologii Chrześcijańskiego Zachodu i prowadzenie w jej ramach czterech całorocznych wykładów kursowych w la-

* Opracowali Jadwiga Kuczyńska i Daniel Próchniak.

tach 1974-1989 (cmentarze i sztuka sepulkralna, kościoły i sztuka sakralna, „orbis christianus antiquus”, ikonografia chrześcijańska); Komisja Nauki przy Episkopacie Polski – coroczne wykłady na zjazdach Sekcji Patrystycznej z zakresu podejmowanej przez zjazd problematyki (np. eschatologia Ojców, Duch Święty u Ojców, kult męczenników). W przygotowaniu podręcznik *Archeologii chrześcijańskiej* dla seminariów duchownych.

Dr hab. Adam Ziółkowski opublikował szereg prac z historii Kościoła wczesnochrześcijańskiego (w tym tłumaczenie listów św. Antoniego Pustelnika i komentarz historyczny do *Historii Kościoła* Sokratesa Scholastyka, Warszawa 1986²) oraz z historii i topografii Rzymu republikańskiego. Jest autorem *The Temples of Mid-Republican Rome and Their Historical and Topographical Context*, *L'Erma di Bretschneider* (Roma 1992). Dr Bożena Wronkowska zajmuje się architekturą i sztuką wczesnochrześcijańskiego Rzymu. Jest autorką *Picturae sacrae. Motywy ikonograficzne malowideł przedkonstantyńskich w chrześcijańskich katakumbach Rzymu* (Lublin 1990). Dr Daniel Próchniak zajmuje się wczesnochrześcijańską architekturą Armenii i penetracją sztuki armeńskiej na terenach Europy (m.in. *Kolonie armeńskie i ich wpływ na sztukę krajów bałkańskich w średniowieczu*, „Balcanica Posnaniensia” 4 (1989); *Wczesnochrześcijańskie kościoły bezkopułowe w Armenii*, RH 39-40 (1991-1992) z. 4; *Eczmiadzyn w IV i V w. Z problematyki genezy chrześcijańskiej architektury Armenii*, RH 26(1978) z. 4). Dr Ryszarda Bulas zajmuje się ikonografią i sztuką chrześcijańską pierwszego tysiąclecia na Zachodzie Europy (*Ikonografia płaskorzeźbionych drzwi z kościoła Santa Sabina w Rzymie*, „Vox Patrum” 1990, z. 18-19; *Przejście przez Morze Czerwone w synagodze w Dura Europos (poł. XIII w.) jako Akedah narodu żydowskiego*, RH 39-40(1991-1992) z. 4).

Katedra zorganizowała przy współudziale Zakładu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim dwa sympozja z udziałem gości zagranicznych: pt. „Aktualne problemy architektury i sztuki wczesnochrześcijańskiej” (1973) i „Relacje między architekturą a liturgią w IV i V wieku” (1979).

Za granicą wykłady wygłosił dr hab. A. Ziółkowski na następujące tematy: „Les comportements des Romains dans les villes prises d'assaut” (Lozanna 1987), „Le parcours de la Sacra Via” oraz „Les origines du culte de Junon sur l'Arx” (Fryburg 1987), „The Roman direptio” (Nottingham 1990), „The making of a Roman temple: votum, locatio and dedicatio” (Oxford 1990), „La topographie sacrée de la Ville de Roma dana l'Antiquité” oraz „Les limites du Forum Boarium” (Paryż 1990).

II. Katedra Historii Sztuki Średniowiecznej

Katedra powstała w roku 1970. Jej pierwszym kierownikiem był prof. Tadeusz Zagrodzki. Po jego odejściu na emeryturę w roku 1984 kierowni-

ctwo Katedry objął prof. Tadeusz Dobrzeński i prowadził ją do 1988 r. W latach 1988-1992 Katedra miała kuratora, był nim prof. Tadeusz Chrzanowski. Aktualnie kierownikiem Katedry jest dr hab. Jadwiga Kuczyńska. Przy Katedrze zatrudnieni są również: dr hab. Urszula Mazurczak (od 1976 r.), mgr Andrzej Frejlich (od 1984 r.), mgr Juliusz Gałkowski (od 1992 r.).

Kierunki prowadzonych badań w Katedrze to: 1) średniowieczne chrzcielnice metalowe w Polsce na tle chrzcielnic w innych regionach Europy, 2) problem portretu zainspirowanego autora w sztuce średniowiecznej, 3) koncepcja pejzażu średniowiecznego w malarstwie; typy kompozycji przestrzeni, 4) kult obrazów i problem recepcji wschodniej doktryny obrazów w środowisku polskim, 5) romańska rzeźba architektoniczna w Polsce.

Główne osiągnięcia naukowe to opublikowanie prac: J. Kuczyńskiej, m.in. – *Średniowieczne chrzcielnice kamienne w Polsce* (Lublin 1984), *Mosiężne misy norymberskie* (Lublin 1991); U. Mazurczak – *Zagadnienie czasu przedstawionego w obrazie na przykładzie niderlandzkiego malarstwa tablicowego XV w.* (Lublin 1984), *Motywy inspiracji w średniowiecznych wizerunkach ewangelistów* (Lublin 1992).

Dr hab. J. Kuczyńska wzięła udział w międzynarodowej sesji „Session d'été w Centre d'Etudes Supérieures de Civilisation Médiévale” (Poitiers 1974) i w kongresie „Simboli e Simbologia Nell'Alto Medioevo” (Spoleto 1975).

III. Katedra Historii Sztuki Nowożytnej

Katedra w obecnym kształcie powstała po podziale dawniejszej Katedry Historii Sztuki Średniowiecznej i Nowożytnej, dokonany w roku 1971 przez jej ówczesnego kierownika doc. Antoniego Maślińskiego, który faktycznie objął to stanowisko w roku 1966, po emerytowaniu wówczas prof. Piotrze Bohdziewicz (oficjalnie kierownictwo od 1968 r.). W ten sposób Katedra stała się spadkobierczynią pierwotnej Katedry Historii Sztuki, założonej na KUL jeszcze w roku 1945 przez przybyłego z Wilna prof. Mariana Morelowskiego.

W okresie ostatnich 25 lat w Katedrze byli zatrudnieni: ks. mgr Franciszek Mąkinia (do 1971 r.), mgr Jadwiga Kuczyńska (do 1971 r.), mgr Jadwiga Tabiś-Dawidowicz (od 1981 r.), dr Maria Piwocka (1972-1977) oraz dr Roman Zwierzchowski (1976-1991). W roku 1987 prof. A. Maśliński przeszedł na emeryturę, zachowując funkcję kuratora Katedry do roku 1989, tj. do czasu objęcia jej przez nowego kierownika doc. Jerzego Lileykę, już od 1988 r. wykładającego historię sztuki nowożytnej polskiej.

Głównymi kierunkami badań – zgodnie z tradycją dawnej Katedry Historii Sztuki – pozostają zagadnienia architektury barokowej, szczególnie sakralnej, zarówno w wymiarze regionalnym (prace magisterskie), jak i europejskim. Rezultaty tych badań, opartych o pogłębioną analizę form architektonicznych i związanych z nimi treści ideowych, przyniosły zaskakującą tezę o bliższym pokrewieństwie architektury baroku z antykiem rzymskim, wbrew utartym poglądom o primacie związków antyku z renesansem (A. Maśliński, *Humanizm w sztuce. Antyk i człowiek*, Kraków 1978), poprzez wykazanie wierniejszego stosowania w baroku humanistycznej, przejętej z antyku zasady antropomorfizmu i wywiedzionego z niej systemu proporcji oraz głównych motywów architektonicznych (Łuk Tryumfalny, rzymski kanon przeszła). Posługując się wyodrębnionymi rodzajami póz i gestów antycznych (kontrapost, „otium sapientis”, „gest Brutusa”), jako namacalnym kryterium humanizmu w sztukach plastycznych, udowodniono stałą jego obecność w sztuce renesansu i baroku oraz jego wyraźny zanik w dziełach manierystycznych (A. Maśliński, *Zagadnienie manieryzmu*, Lublin 1977).

W obrębie sztuki polskiej obalony został mit o primacie wpływów saskich na architekturę stołeczną doby Wettinów (J. Lileyko, *Zamek warszawski. Rezydencja królewska i siedziba władz Rzeczypospolitej 1569-1763*, Wrocław 1984) przez podkreślenie bezpośredniej roli architektów włoskich i francuskich, w konsekwencji wyraźnego rozdzielenia mecenatu królewskiego (prywatnego) od państwowego (kontrolowanego przez parlament). Kontynuowane są też badania nad zagadnieniami strukturalno-przestrzennymi w typie centralno-podłużnych kościołów Europy Środkowej w kontekście przełomu stylu – postbaroku (R. Zwierzchowski, *Porządki architektoniczne w grupie późnobarokowych kościołów Lubelszczyzny na planie eliptyczno-ośmiobocznym*, Lublin 1990). Dokonano też odkrycia przejawów romanizmu w średnio-wiecznej architekturze Lubelszczyzny (Wojciech Koziejowski).

Z wynikami swych badań zapoznał niemieckich słuchaczy prof. A. Maśliński w trakcie cyklu wykładów wygłoszonych na Politechnice Weimarskiej.

IV. Katedra Historii Sztuki Nowoczesnej

Katedra powstała w 1971 r. Od początku do 1981 r. kierował nią prof. Jacek Woźniakowski, przez pierwsze cztery lata wspomagany przez prof. Andrzeja Ryszkiewicza, pełniącego funkcję kuratora. Z chwilą wydzielenia z niej Katedry Historii Doktryn Artystycznych (1981) prof. A. Ryszkiewicz został kierownikiem Katedry Historii Sztuki Nowoczesnej, które to stano-

wisko piastował do 1989 r. Przez następne trzy lata Katedra miała jedynie kuratorów: prof. J. Woźniakowskiego (do 1990 r.) i doc. dr hab. Elżbietę Wolicką (do 1992 r.). Od roku 1992 na czele placówki stanął prof. Andrzej K. Olszewski. Prócz niego w Katedrze pracują: dr Małgorzata Kitowska-Łysiak (od 1982 r.), mgr Dorota Kudelska (od 1988 r.) i dr Lechosław Lameński (od 1974 r.), którzy realizują program studiów historii sztuki nowoczesnej, obejmujący okres od końca XVIII w. do współczesności.

Ich zainteresowania badawcze oscylują wokół problemu związków teorii i praktyki artystycznej ze szczególnym uwzględnieniem: polskiej krytyki artystycznej końca XIX i początków XX w., relacji między polską plastyką i literaturą w XIX w., kształtowania się grup i środowisk artystycznych poza granicami Polski w 2. połowie XIX w., a także wybranych zagadnień z dziedziny architektury.

Katedra utrzymuje kontakty z analogicznymi jednostkami w innych ośrodkach naukowych Polski (uniwersytety, Instytut Sztuki PAN), a jej pracownicy uczestniczą w licznych wspólnych przedsięwzięciach (seminaria, sesje, publikacje).

V. Katedra Teorii Sztuki i Historii Doktryn Artystycznych

Katedra powstała w 1981 r. Początkowo jej nazwa brzmiała: Katedra Historii Doktryn Artystycznych. W 1992 r. zmieniono nazwę na Katedra Teorii Sztuki i Historii Doktryn Artystycznych. Pierwszym kierownikiem Katedry był prof. J. Woźniakowski. Od 1990 r. kieruje nią doc. dr hab. E. Wolicka. Doc. E. Wolicka zajmuje się historią doktryn artystycznych, estetyką i filozofią sztuki. Opublikowała m.in.: *Byt i znak. Filozoficzne podstawy semiotyki u Jana od św. Tomasza* (Lublin 1981), *Mit – symbol rozwinięty. W kręgu platońskiej hermeneutyki mitów* (cz. 3, Lublin 1989, dwie poprzednie części w „Studiach Semiotycznych”). Dr Piotr Rudziński zajmuje się krytyką artystyczną XIX i XX w. oraz recepcją twórczości Cezanne’a na gruncie polskim. Mgr Ryszard Kasperowicz zajmuje się metodologią historii sztuki oraz dawną teorią sztuk plastycznych.

Katedra zorganizowała następujące sympozja naukowe: w 1984 r. – „Sacrum i sztuka” (przy współdziałaniu Katedry Historii Sztuki Nowoczesnej; materiały z sympozjum opublikowano w książce *Sacrum i sztuka*, Kraków 1987); w 1990 r. – „Nauki o sztuce wśród dyscyplin humanistycznych” (materiały z tej sesji opublikowano w książce pt. *Wobec sztuki*, Lublin 1992); w 1991 r. – „Matejko i historia. Dyskusja wokół książki Jarosława Krawczyka *Matejko i historia*”; w 1993 r. – „Słowo i obraz” (sesja połączona z dyskusją wokół książek Waldemara Okonia pt. *Alegorie narodowe* oraz *Sztuki siostrzane*).

VI. Katedra Kultury Artystycznej

Katedra powstała w 1986 r. Od początku jej kierownikiem był prof. Tadeusz Chrzanowski. W 1991 r. kuratorem Katedry został prof. J. Lileyko. Kierunki badań naukowych w Katedrze to: sztuka i kultura Polski XVII-XVIII w. (ze szczególnym uwzględnieniem malarstwa i rzemiosła), zagadnienia sztuki pogranicza (architektura unicka i prawosławna XVII-XIX w.) oraz malarstwo ikonowe.

Dorobek naukowy prof. T. Chrzanowskiego obejmuje sztukę sarmacką (*Wędrowki po sarmacji europejskiej*, Kraków 1988), sztukę Krakowa (*Ottarz Mariacki Wita Stwosza*, Warszawa 1985; *Sztuka ziemi krakowskiej*, wspólnie z M. Korneckim, Kraków 1982), sztukę polską XVII i XVIII w. (*Rzeźba lat 1560-1650 na Śląsku Opolskim*, Warszawa 1974; *Graduał karmelitański z 1644 r. o Stanisławie ze Stolca*, Kraków 1976). Prof. Chrzanowski położył ogromne zasługi w dzieło katalogowania i inwentaryzacji wielu zabytków Polski. Mgr Ryszard Gapski zajmuje się ikonografią malarstwa prowincjonalnego (pozaacechowego) w XVIII-XIX w. Dr Agnieszka Bender zajmuje się rzemiosłem artystycznym (szpalery, kurdybany, meblarstwo), dekoracją wnętrz pałacowych oraz kamienic mieszczańskich.

VII. Katedra Historii Sztuki Kościelnej

Katedra została utworzona w 1957 r., początkowo jako Katedra Sztuki Kościelnej, a od 1965 r. – Katedra Historii Sztuki Kościelnej. W 1966 r. utworzono także Zakład Historii Sztuki Kościelnej. Kierownikiem Zakładu i Katedry do 1986 r. był ks. prof. dr hab. W. Smoleń, a w latach 1986-1989 ks. doc. dr hab. Jan Kuś; od 1992 r. kierownictwo objął ks. dr hab. Ryszard Knapiński. Przy Katedrze zatrudnieni są również: dr Stanisława Gomułanka (od 1974 r.) i dr Bożena Noworyta-Kuklińska (od 1981 r.). Działalność badawcza obejmuje całą problematykę sztuki sakralnej, koncentrując się szczególnie na zagadnieniach: 1) religijne i ideologiczne aspekty sztuki polskiej, 2) ikonografia sztuki chrześcijańskiej, 3) rola mecenatu kościelnego i świeckiego w zakresie inspirowania i fundowania obiektów sztuki sakralnej, 4) religijny i sakralny charakter sztuki ludowej, 5) problematyka kościelnego muzealnictwa i ochrony zabytków.

Wyniki prowadzonych badań widoczne są w dwóch sferach: teoretycznej i praktycznej. W tej pierwszej powstały, częściowo opublikowane, prace naukowe dotyczące konkretnych obiektów artystycznych, ich grup, proveniencji i powiązań oraz zawartych w nich treści ideowych. Sfera praktyczna dotyczy opracowania dokumentacji naukowej zabytków polskiej sztuki kościelnej, niezbędnej przy ich ochronie, a także wytyczenie norm ochrony, gromadzenia, zabezpieczania i eksponowania dzieł sztuki.

Najważniejsze publikacje: ks. W. Smoleń – *Ilustracje świąt kościelnych w polskiej sztuce* (Lublin 1987), *Poliptyk Mariacki Wita Stwosza w Krakowie jako wyraz wiary w Boga objawiającego się w Chrystusie* (w: *Teologia nauką o Bogu*, Kraków 1977), *Od piękna sztuki do piękna miłości. Brat Albert – Artysta i człowiek* (Warszawa 1978), *Polskie oblicze dzisiejszego Chrystusa* (Warszawa 1982); ks. J. Kuś – *Z najnowszych badań nad dziejami kościoła św. Katarzyny w Krakowie* (Kraków 1985), *Mikuszowicki kościół św. Barbary w Bielsku-Białej* (Katowice 1987); S. Gomuła – *Gotycki ornat z Ukrzyżowaniem na Jasnej Górze* (RH 23(1975) z. 4), *Zabezpieczanie obiektów sztuki wycofanych z użytku liturgicznego* (ABMK 54(1987)), *Symbolika motywów starotestamentowych w barokowych haftach polskich* (RH 38 (1990) z. 4); B. Noworyta-Kuklińska – *Flamandzki ołtarz Świętej Rodziny w kościele św. Brygidy w Gdańsku* (RH 30 (1982) z. 4), *Protestantyzm i jego odbicie w sztuce sakralnej* (RH 39-40 (1991-1992) z. 4).

Pracownicy Katedry brali czynny udział w organizowaniu sympozjów i sesji naukowych związanych z problematyką sztuki kościelnej na terenie całego kraju, m.in.: w I Ogólnopolskiej Sesji Naukowej – zorganizowanej wspólnie z oo. paulinami – nt. „Problemy naukowo-badawcze związane z inwentaryzacją zabytków sztuki na Jasnej Górze” (1969); w II Ogólnopolskiej Sesji Naukowej – zorganizowanej wspólnie z oo. paulinami i Instytutem Sztuki PAN w Częstochowie – nt. „Zabytki kultury polskiej na Jasnej Górze i obrona klasztoru przed Szwedami w 1655 r.” (1971). W latach 1970, 1975, 1986 zorganizowano wspólnie z Ośrodkiem ABMK w Lublinie sympozja naukowe dotyczące problemów związanych z ochroną zabytków sztuki kościelnej i muzealnictwa kościelnego. W 1978 r. zorganizowano wspólnie z Sekcją Sztuki Kościelnej Komisji Episkopatu ds. Nauki sesję naukową w Lublinie dla wykładowców sztuki kościelnej w seminariach duchownych i naukowych zakładach teologicznych. W 1980 r. zorganizowano wespół z Instytutem Muzykologii KUL sympozjum nt. „Wnętrze kościelne – światło, barwa, dźwięk”. Ponadto pracownicy Katedry uczestniczą w licznych sesjach i sympozjach organizowanych na terenie całego kraju, występując zawsze z referatami. Wygłaszają również gościnnie wykłady w seminariach duchownych, ośrodkach diecezjalnych i parafiach oraz szkołach. Zakład i Katedra Historii Sztuki Kościelnej spełnia również funkcję placówki konsultacyjno-doradczej w sprawach sztuki kościelnej, przede wszystkim dla polskiego duchowieństwa.

*

Zespół Katedr Sekcji Historii Sztuki stanowi integralną część ogólnej struktury studiów humanistycznych. Profil badawczy Sekcji kształtuje się zgodnie z charakterem działalności dydaktyczno-naukowej Uniwersytetu i Wydziału, a z drugiej strony – zgodnie z zainteresowaniami i własnym planem zadaniowym podejmowanym przez poszczególne osoby i harmono-

gramem nauczania. Seksja realizuje ogólny program studiów w układzie chronologicznym w ramach katedr. Nastawione są one na: 1) przygotowanie zawodowe absolwentów historii sztuki poprzez kształcenie teoretyczne, objazdy zabytkoznawcze, praktyki muzealne i inwentaryzacyjne w terenie, 2) podejmowanie prac naukowo-badawczych i kształcenie młodej kadry naukowo-dydaktycznej.

Specyfikę profilu naukowo-badawczego oraz dydaktycznego Seksji wyznaczają trzy główne, szczególnie preferowane bloki problemowe: 1) badania nad historią sztuki i kultury artystycznej polskiej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wschodnich i kultur pogranicza, 2) badania nad historią, ikonografią i ikonologią sztuki sakralnej (zwłaszcza na ziemiach polskich), 3) badania nad historią myśli o sztuce: estetyką, doktrynami artystycznymi, teorią i metodologią historii sztuki. Wokół tych dziedzin skupiła się większość rozpraw pracowników naukowych oraz prac magisterskich i doktorskich.

Ad 1. Opracowano m.in. monografie zabytków i zespołów zabytkowych sztuki polskiej: malarstwa i grafiki, rzeźby, architektury (zwłaszcza sakralnej) oraz różnych dziedzin rzemiosła artystycznego, monografie poszczególnych artystów oraz środowisk artystycznych i mecenatu.

Ad 2. Przeprowadzono liczne badania zabytkoznawcze, m.in. dokumentacyjno-inwentaryzatorskie zabytków sztuki sakralnej polskiej – dawnej i nowej. Powstało wiele prac z zakresu ikonografii sakralnej, rzemiosła i wyposażenia wnętrz sakralnych, architektury sakralnej – projektowanej i zrealizowanej. Podejmowano działania doradcze, działalność usługową w różnym zakresie, m.in. pomoc w organizowaniu okresowych i stałych wystaw i ekspozycji muzealnych sztuki kościelnej, dokumentacji, opiniowania projektów nowych inwestycji itp. Problematyka sztuki sakralnej z racji specyfiki całego Uniwersytetu zajmuje szczególnie ważne miejsce w programie naukowo-badawczym i dydaktycznym oraz usługowym Seksji. Ważnym samodzielnym osiągnięciem Seksji było zorganizowanie dwóch konferencji naukowych – „Sacrum i sztuka” (1984) i „Słowo i obraz” (1993), które zgromadziły artystów i teoretyków sztuki z całego kraju i odbiły się szerokim echem w środowiskach artystycznych, publicystyce fachowej i popularnonaukowej. Rozwijanie badań interdyscyplinarnych i międzyśrodowiskowych w kręgu problematyki objętej hasłem „sacrum i sztuka” uważamy za doniosłe zadanie naszej Seksji ze względu na specyfikę Uniwersytetu i pływające stąd szczególne kompetencje, oraz ze względu na możliwość bezpośredniego kontaktu z innymi placówkami w KUL-u, zajmującymi się zbliżoną problematyką, jak np.: Zakład Badań nad Literaturą Religijną, Zakład Badań nad Antykiem Chrześcijańskim, Instytut Ekumeniczny, Seksja Historii, Instytut Geografii Historycznej Kościoła w Polsce, Seksja Filologii Słowiańskiej, Wydział Filozofii Chrześcijańskiej.

Ad 3. W zakresie refleksji teoretycznej i metodologicznej nad sztuką powstało wiele opracowań polskiej krytyki artystycznej skupionej wokół czasopism społeczno-kulturalnych (zwłaszcza 20-lecia międzywojennego), estetyki i krytyki przełomu XIX i XX w. w Polsce na tle publicystyki artystycznej europejskiej, myśli artystów o sztuce w różnych epokach historycznych, wreszcie – estetyki oraz teorii i metodologii badań nad sztuką. Temu ostatniemu zagadnieniu poświęcone jest wychodzące pod auspicjami Koła Naukowego Studentów Historii Sztuki czasopismo, półrocznik „Zwrot”. Interdyscyplinarne badania teoretyczno-metodologiczne stanowią ważną perspektywę przyszłościową w planowanym rozwoju Sekcji.

Na oryginalność dorobku naukowego Sekcji na tle ogólnopolskich badań nad historią sztuki składają się następujące wątki tematyczne:

1) badania nad sztuką wczesnochrześcijańską, wczesnobizantyńską i armeńską oraz nad infiltracją sztuki bizantyńskiej i armeńskiej na tereny polskie;

2) badania nad sztuką i kulturą staropolską w kontekście sąsiedztwa i kulturowego pogranicza wschodniego, zwłaszcza obecności w obrębie tej kultury pierwiastków mniejszości etnicznych – Żydów, Ormian, Rusinów, Hucułów itp; prace nad problemem „pogranicza kultur”, już rozpoczęte i kontynuowane, stanowią punkt wyjścia planów badań podstawowych na najbliższą przyszłość;

3) badania nad ikonografią i ikonologią sztuki sakralnej, z uwzględnieniem sztuki ludowej;

4) badania nad sakralnym rzemiosłem artystycznym na ziemiach polskich;

5) badania nad sztuką nowoczesną i najnowszą ze szczególnym uwzględnieniem relacji między artystyczną praktyką oraz teorią (krytyką, polityką artystyczno-kulturalną, ideologią);

6) badania interdyscyplinarne wokół następujących tematów: sztuka a literatura; sztuka a ideologia (rola sztuki i środowisk artystycznych w przemianach ideowych danej epoki); sztuka sakralna a doktryny religijne; metodologia badań nad sztuką – zwłaszcza zastosowanie metod semiotycznych i hermeneutycznych w nauce o sztuce; ikonologia a filozofia sztuki.

Sekcja utrzymuje też stałe i owocne kontakty z ośrodkami zagranicznymi, takimi jak: Conseil de l'Europe w Strasbourgu, Centro Incontri e Studi Europei, Seminario Pontificio di Archeologia Cristiana w Rzymie, Scuola Storica Italo-Polacca w Rzymie, uniwersytety w Mediolanie, Louvain-la-Neuve, Leuven, Nijmegen.